

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 163
Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen,
Holmegårds Mose og Porsmosen

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 163 Suså, Tystrup–Bavelse
Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og
Porsmosen

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Jan Kofod Winther

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

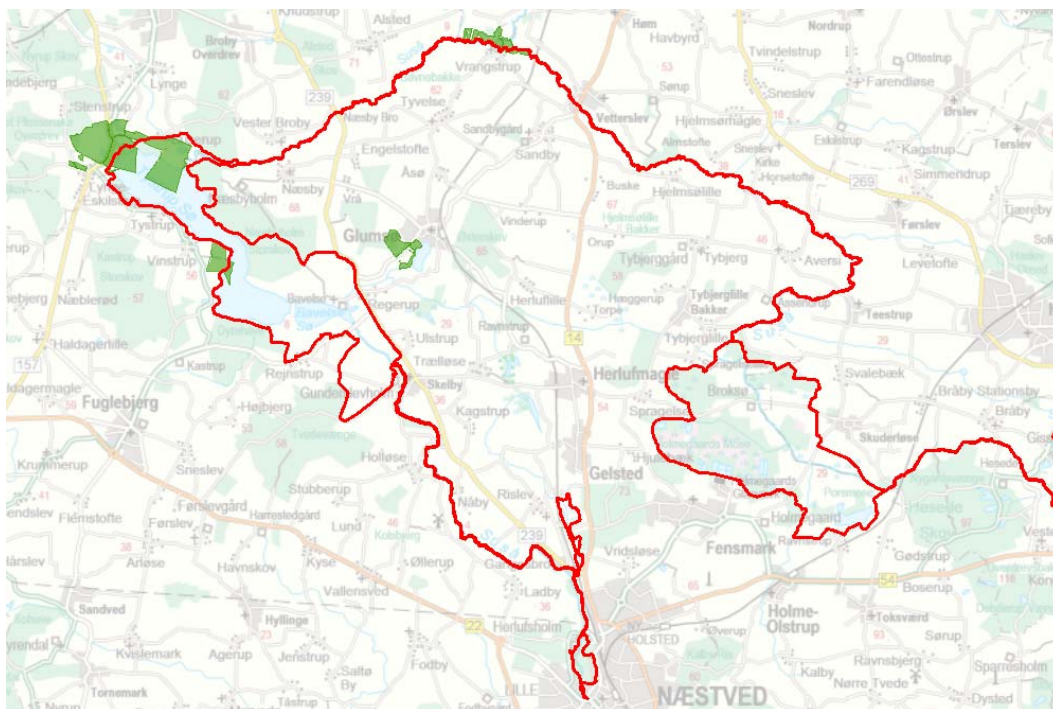
978-87-7279-823-3

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for Suså mv. i område N163 *Suså, Tystrup–Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 182 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området. Bemærk, at den røde streg på lange stræk udgøres af Suså.

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til Naturstyrelse Storstrøms hjemmeside.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015, dog 2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området strækker sig langs Susåen fra lidt vest for Rønnede til Næstved. På en stor del af strækningen er det dog kun selve åløbet, der er udpeget. I områdets østlige del er et sammenhængende område mellem Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose udpeget som fuglebeskyttelses- og habitatområder. Mod vest er Tystrup-Bavelse Sø det dominerende landskabsэлемент omfattet af Natura 2000. Slagmosen og naturskoven Rådmandshave ved Næstved i den sydlige del er udpeget som habitatområde.

Natura 2000-områdets samlede areal er på 4.084 ha.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Tabel A Naturtyper og arter i plejeplanen

Naturtype/art	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	7220	Kildevæld	<1
			<1
Skovnaturtyper	91E0	Elle- og askeskov	7
	9130	Bøg på muld	2,5
			9,5
	Ialt		9,5
(Levesteder for) arter	A038	Sangsvane	Ikke vurderet
	A 039	Sædgås	
	A061	Troldand	
	A075	Havørn	
	A081	Rørhøg	
	A122	Engsnarre	
	A222	Mosehornugle	
	A229	Isfugl	
	1016	Sumpvindelsnegl	
	1032	Tykskallet malermusling	
	1096	Bæklampret	
	1149	Pigsmerling	
	1166	Stor vandsalamander	

Indenfor området ejer Naturstyrelsen ca. 7 ha af skovnaturtypen 91E0, elle- og askeskov, ca. 2,5 ha af typen 9130 bøg på muld samt 4 kildevældsområder af typen 7220. Naturtilstanden i skovnaturtyperne er god og høj. I tre kildevæld er tilstanden også god, mens et væld har en ringe tilstand – formentlig på grund af tilgroning.

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med kortlagte naturtyper i området. Desuden vises de arter fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

Udtrykket "Ikke vurderet" vidner om, at der ikke findes nogen arealregistrering for arter.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper, skovnaturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje af tre kildevæld med et samlet set meget lille areal.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
7220	Kildevæld	Naturlig dynamik	<1
		Naturtypebevarende pleje	<1

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
7220	Kildevæld	Andet areal uden drift	eksisterende	<1
		Græsning	eksisterende	<1

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

❖ Skovnaturtyper

Skovnaturtyper sikres primært ved udlæg til urørt skov, og et mindre areal med skovnaturtypen elle- og askeskov bliver omfattet af en såkaldt basissikring ([link til definition](#)) m.h.p. en skovnaturtypebevarende drift og pleje.

Tabel D Mål for skovnaturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
91E0	Elle- og askeskov	Naturlig dynamik	6
		Sikring af naturtypen	6
		Skovnaturtypebevarende drift	<1
9130	Bøg på muld	Naturlig dynamik	3
		Sikring af naturtypen	3

Tabel E Forvaltning af skovnaturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
91E0	Elle- og askeskov	Urørt skov	eksisterende	6
		Basissikring af skovnaturtyper	nyt	<1
		Bevarelse af 3-5 store træer pr. ha til henfald	eksisterende	<1
9130	Bøg på muld	Urørt skov	eksisterende	3

I tabel E er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

❖ Arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel G. Det drejer sig om tykskallet malermusling, bæklampret og pignmerling.

	Periodens mål
A038 Sangsvane	Sikring af artens levested
A039 Sædgås	
A061 Troldand	
A075 Havørn	
A081 Rørhøg	
A122 Engsnarre	
A222 Mosehornugle	
A229 Isfugl	
1016 Sumpvindelsnegl	
1032 Tykskallet malermusling	
1096 Bæklampret	
1149 Pignmerling	
1166 Stor vandsalamander	

Tabel F Mål for arter

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
A038 Sangsvane	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A039 Sædgås				
A061 Troldand				
A075 Havørn				
A081 Rørhøg				
A122 Engsnarre	Græsning	eksisterende	17	ha
A222 Mosehornugle	Ingen indsats i perioden aht. art alene			
A229 Isfugl				
1016 Sumpvindelsnegl				
1032 Tykskallet malermusling	Ændring i vandløbsvedligeholdelse	eksisterende		
1096 Bæklampret				
1149 Pignmerling				
1166 Stor vandsalamander	Ingen indsats i perioden aht. art alene			

I tabel G dækker kategorien "Eksisterende driftsplan mv." over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller, hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.

Når der i tabel G står "Ingen indsats i perioden aht. art alene", betyder det, at Naturstyrelsen ikke planlægger yderligere indsats for denne art end den pleje, der er oplyst under naturtyperne.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N163 Suså, Tystrup–Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen

Indenfor området ejer Naturstyrelsen ca. 7 ha af skovnaturtypen 91 E0, elle- og askeskov, ca. 2,5 ha af typen 9130, bøg på muld, samt 4 kildevældsområder af typen 7220. Naturtilstanden i skovnaturtyperne er god og høj. I tre kildevæld er tilstanden også god, mens et væld har en ringe tilstand – formentligt på grund af tilgroning.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	7220	Kildevæld	<1
			<1
Skovnaturtyper	91E0	Elle- og askeskov	6
	9130	Bøg på muld	3
Ialt			9

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for naturtyperne på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i to tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Skovnaturtyper

I tabel b og c skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Areal uden drift	eksisterende	<1
		<1
Græsning	eksisterende	<1
		<1

Tabel c Planlagt indsats for skovnaturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Urørt skov	eksisterende	9
		9
Skovnaturtypebevarende drift og pleje	nyt	<1
		<1
Bevarelse af store træer til henfald	eksisterende	<1
		<1

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese en række arter på udpegningsgrundlaget. Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats for engsnarre, tykskallet malermusling, bæklampret og pignmerling, som fremgår af tabel e.

Tabel e Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Enhed	Antal enheder
A122 Engsnarre	Græsning	eksisterende	ha	17
1032 Tykskallet malermusling	Indsats for vandløb	eksisterende		
1096 Bæklampret	Indsats for vandløb	eksisterende		
1149 Pignmerling	Indsats for vandløb	eksisterende		

I tabel e er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er indsatsen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt. En stor del af områdets landnatur er fredet og derfor omfattet af plejeplaner. En række enge afgræsses med MVJ-støtteordninger. Flere skove i området har status som urørt skov. Suså er bl. a. genslynget på den midterste del, som led i et miljømiliard-projekt.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Naturstyrelsen ejer mindre, kortlagte arealer i området med kildevæld og løvskov. Løvskoven skal henligge som urørt skov, og der er ingen nul-alternativ til denne driftsform.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

Der vurderes ikke at være miljøforhold i området, der bliver berørt af plejeplanen.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag. På Naturstyrelsens arealer kan kun tilgroning af kildevæld dog nævnes.

Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via udlæg af løvskov til urørt skov. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora		X	Der er fundet bilag IV-arterne stor vandsalamander, springfrø, spidssnudet frø, løvfrø, og grøn frø i området ved Suserup. Det vurderes ikke, at de vil blive påvirket negativt af tiltag i medfør af plejeplanen. Der vil blive lavet indtil 8 nye vandhuller på Naturstyrelsens ejendom ved Suserup i f.m. et LIFE-projekt. Disse vandhuller vil kunne styrke paddebestandene i området.
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	

Landskab	X
Kulturarv, herunder kirker	X
Arkitektonisk arv	X
Arkæologisk arv	X

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogrammet. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N163 *Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmosen*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte.

Udlæg af løvskov til urørt skov forventes at medføre en øget biologisk mangfoldighed.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk